

mener jeg, at det først og fremmest gælder om at se paa Grundlovens § 40 i Stedet for at lytte efter, hvad denne eller hin har sagt. § 40 siger: „Valgene af Landstingsmænd foretages *efter Reglerne for Forholdstalsvalg*“, men „*efter Reglerne for Forholdstalsvalg*“. Det siges uden Undtagelse, ganske i Almindelighed. Nu er man vel enig om, at herefter bør i alt Fald Valg af en Flerhed af Landstingsmænd foregaa efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Det ærede 2det Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) syntes nu efter den sidste Fortolkning af Valgloven, som han gjorde os den Ære at meddele, at Valgloven kan ikke have fulgt Reglerne for Forholdstalsvalg, hvor flere Medlemmer skulle vælges, idet kun Regelen i §§ 82 og 83 skulde angaa Reglerne for Forholdstalsvalg, ikke § 85, den vedkommer ikke Forholdstalsvalg. Men hvis Valgloven end ikke for Valg af flere Landstingsmænd har fulgt Regelen i Grundlovens § 40, saa er den jo end yderligere grundlovstridig, idet alle ere enige om, at disse Regler for Forholdstalsvalg skulle gælde, hvor der er flere Landstingsmænd at vælge. Og det er ogsaa ganske umuligt at skille § 84 ud fra de foregaaende Regler i § 82 og § 83, thi § 84 fortsætter jo: „For saa vidt endnu ikke alle Valg herved ere opnaaede, foretages en fornyet Oplæsning af samtlige afgivne Stemmesedler.“ Det er altsaa aabenbart, at hele denne Række Bestemmelser i §§ 82, 83 og 84 udgør et sammenhængende Hele, som ordner, hvorledes Valgene skulle foregaa efter Forholdstalsvalg. — Men saa siger man: Hvor der kun er et Enkeltvalg, der kunne disse Regler ikke anvendes. Ja, det behøves der selvfølgelig ikke mange Beviser for, at hvor der kun foreligger et Enkeltvalg, der sker intet Forholdstalsvalg. Det ere vi ganske enige om, at altsaa Reglerne om Forholdstalsvalg ikke *i det hele* kunne anvendes derpaa. Men det udelukker ikke, at i alt Fald *til en vis Grad* Reglerne om Forholdstalsvalg kunne anvendes derpaa, og for saa vidt som dette kan ske, for saa vidt Reglerne om Forholdstalsvalg ere anvendelige ved Enkeltmandsvalg, for saa vidt medfører Grundlovens § 40 med Nødvendighed, at de skulle anvendes ogsaa ved Enkeltmandsvalg. Thi der staar: Valgene af Landstingsmænd foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Der kunne vi selvfølgelig og maa vi tilføje den Forudsætning: for saa vidt det er muligt at anvende dem derpaa. De af Reglerne om

Forholdstalsvalg, som ikke kunne anvendes, hvor kun én skal vælges, maa altsaa udgaa. Dernæst er der andre Bestemmelser, som det i og for sig vilde være ganske overflødig at anvende, f. Eks. Regelen om 3 Gange at oplæse Stemmesedlerne, hvor vi kun have een Mand at vælge, der er det nok, at man oplæser dem een Gang. Men det, som saa bliver tilbage af Reglerne om Forholdstalsvalg, det er, at der kun skal finde een Afstemning Sted, og at den, som faar de fleste Stemmer ved denne Afstemning, er valgt. Det er den Del af Reglerne om Forholdstalsvalg, som netop staar i § 84, og som vi ogsaa kan anvende ved Enkeltmandsvalg, og saa bør vi anvende den i Henhold til Grundlovens § 40, thi den siger: Landstingsvalgene foregaa efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Vi maa, som sagt, indskrænke Reglerne, for saa vidt de ere anvendelige ogsaa paa Enkeltmandsvalg, for saa vidt disse Regler kunne anvendes. Men her kan denne Regel anvendes ved Afstemningen, og *den* er saa valgt, som faar de fleste Stemmer. Det, mener jeg, er den utvivlsomme Fortolkning af Grundlovens § 40, og det er jo ogsaa netop det, som Andræ selv i sin Valglov af 1855 har slaaet fast. Det citeres i den afgivne Betænkning: „Naar kun et enkelt Medlem skal vælges, følges ikke den i foranstaaende §§ 22—25 foreskrevne Fremgangsmaade, idet Valget i saa Tilfælde afgøres ved simpel Stemme flerhed“. Det er ingenlunde en overflødig Bestemmelse, men den siger i Virkeligheden, at alle de Bestemmelser, der ikke kunne anvendes, eller som ere ørkesløse at anvende ved Enkeltvalg, anvende vi ikke. Det, som derimod bliver tilbage, een Afstemning og Afgørelsen af Valget ved simpel Stemme flerhed, det skal ogsaa anvendes ved Enkeltmandsvalg. Denne Bestemmelse er altsaa ingenlunde overflødig, men den slaar netop Konsekvensen af Forholdstalsvalgmaaden fast for Enkeltvalgs Vedkommende, idet den siger, det skal være simpelt Flertal. Det er jo ogsaa i Overensstemmelse med Mindretalsvalgmaaden, det er netop ikke det absolutte Flertal, man kræver, men det er ene det relative Flertal. Altsaa jeg mener, det er givet, at for saa vidt vi kunne anvende disse Regler af Forholdstalsvalgmaaden, bør de anvendes ved Enkeltmandsvalg. Det er det, man har misforstaaet i 1867, idet man sagde: Forholdstalsvalgmaaden kan jo ikke gennemføres; altsaa have vi fuld Frihed til at ordne Enkeltvalg. Her er kun et Valg, ikke et